

Stanisława Walasiewicz

BOSZ

z serii
**MEDALIŚCI
MEDALLISTS**

Stanisława Walasiewicz

BOSZ

Z pierwszymi trofeami sportowymi, Cleveland, 1928. Już w dzieciństwie Stasia wyróżniła się ponadprzeciętnymi zdolnościami sportowymi. Przede wszystkim bardzo wcześnie ujawnił się jej wielki talent do biegów krótkich i na tym polu odnosiła pierwsze sportowe sukcesy / With her first athletic trophies, Cleveland, 1928. Already as a child, Stanistawa was exceptionally gifted at sports. Most of all, her tremendous short-distance run skills manifested themselves very early and resulted in her first victories

Życie dla sportu

Living for Sport

Dziś już niewiele osób pamięta, jak biegła najszybsza kobieta świata w latach trzydziestych XX wieku, znana w Ameryce jako Stella Walsh. Choć od dziecka mieszkała w dalekim Cleveland w stanie Ohio, to przez całe życie reprezentowała barwy polskie. Sport był jej pasją i żywiołem. Złota i srebrna medalistka olimpijska z Los Angeles (1932) i Berlina (1936), międzynarodowa mistrzyni wielu krajów Europy, Ameryki i Japonii, w ciągu swojej długiej i niezwyklej kariery odniosła ponad 5 tysięcy zwycięstw. Znakomicie wypadła we wszystkich konkurencjach lekkoatletycznych, jakkolwiek jej domeną był sprint i na tym polu ustanowiła większość ze swoich trzydziestu siedmiu rekordów świata [nie wszystkie były oficjalne].

Urodziła się 3 kwietnia 1911 roku w Wierchowonia. Jako kilkunastomiesięczne dziecko wyemigrowała wraz z rodzicami do Stanów Zjednoczonych Ameryki, gdzie jej ojciec otrzymał pracę w stalowni w Cleveland. Sport pociągał ją od wczesnego dzieciństwa.

Not many people remember today how the world's fastest woman, known in America as Stella Walsh, used to run in the 1930s. Although she lived in Cleveland, Ohio, far away from Poland, since she was a baby, she represented her homeland her entire life. Sport was her passion and element. The winner of gold and silver at the Los Angeles 1932 Olympics and Berlin 1936 Olympics, international champion in a number of countries in Europe, America, and Japan, throughout her long and exceptional career, she triumphed over 5 thousand times. She excelled in all athletic disciplines, but she was most of all a sprinter, and as such, she broke most of her thirty-seven world records (not all official).

She was born on 3 April 1911 in Wierchowonia. Before she turned two, her parents emigrated with her to the United States, where her father took a job as a steel mill worker in Cleveland. She was attracted to sports from an early age. She used to spend all days at the

Stasia Walasiewicz (pośrodku) z rodzicami Julianem i Weroniką z Ucińskich oraz siostrami Zosią i Klarą. Rodzice nie odcinali się od polskich korzeni i dzieci wychowywali w atmosferze polskości, pielęgnując w domu język ojczysty / Stanisława Walasiewicz (centre) with her parents Julian and Weronika née Ucińska, and sisters Zofia and Klara. Her parents cultivated their Polish roots and raised the children in an atmosphere of Polishness, fostering their mother tongue

Całe dni spędzała w miejskim parku rekreacyjnym Washington Park. Biegała, grała w siatkówkę, koszykówkę i amerykański baseball. W 1927 roku pismo „Cleveland Press” zorganizowało zawody lekkoatletyczne dla dziewcząt pod hasłem: „Szukamy olimpijczyków”. Uczestniczyło w nich 14 tysięcy zawodniczek, wśród nich 16-letnia Stella Walsh, która dzięki licznym zwycięstwom wzięła udział w eliminacjach przedolimpijskich w New Jersey i została zakwalifikowana do reprezentacji olimpijskiej USA w sztafecie 4 × 100 metrów oraz jako rezerwowa w biegu na 100 metrów. Niestety, brak obywatelstwa amerykańskiego i pełnoletności [czyli dwudziestu jeden lat] wyeliminowały ją z uczestnictwa w rywalizacji olimpijskiej. Z uwagą śledziła jednak sprawozdania prasowe z przebiegu igrzysk olimpijskich w Amsterdamie w 1928 roku, do którego programu po raz pierwszy włączono pięć konkurencji lekkoatletycznych dla kobiet. Dowiedziała się o zdobyciu złotego medalu w rzucie dyskiem przez Polkę, Halinę Konopacką. Postanowiła bliżej zainteresować się rodzinnym krajem. Wstąpiła do gniazda polskiego „Sokoła” w Cleveland, na rzecz którego później przez wiele lat pracowała jako instruktorka i trenerka.

Po raz pierwszy przyjechała do Polski w 1929 roku z grupą Polonii amerykańskiej na Wszechświatowski Złot Sokolstwa, zorganizowany w ramach Powszechnej Wystawy Krajowej w Poznaniu. Na zawodach towarzyszących imprezie wygrała w kilku konkurencjach, czym wzbudziła powszechną sensację. Za namową władz PZLA wstąpiła do warszawskiego klubu „Sokół – Grażyna” i zadebiutowała w biało-czerwonych barwach w meczu z Austrią i Czechosłowacją w Królewskiej Hucie. Spisała się znakomicie, zwyciężając w konkurencjach

local Washington Park. She ran, played volleyball, basketball, and baseball. In 1927, the “Cleveland Press” newspaper held an athletic competition for girls with the slogan: “Junior Olympics”. It was attended by 14 thousand girls, Stella Walsh, then 16, among them. After multiple victories, she took part in the pre-Olympic tournament in New Jersey and was admitted to the US 4 × 100 m relay team, and as the 100 metre backup. Unfortunately, she had no American citizenship and was a minor (under twenty-one), so she was disqualified from taking part in the Olympics. But she carefully followed press releases on the 1928 Amsterdam Olympics, which for the first time featured five athletic

W Cleveland chętnie grała w koszykówkę i amerykański baseball. Miała też drużynę swojego imienia – „Walsh Flyers”, 1928 / In Cleveland, she enjoyed playing basketball and baseball. She also had a team named after her – “Walsh Flyers”, 1928

biegowych: 60, 100 i 200 metrów oraz w skoku w dal.

O młodej sprinterke głośno zrobiło się w 1930 roku. Jako pierwsza kobieta w USA przetamała barierę 11 sekund w biegu na 100 jardów [91 metrów]. W nowojorskiej Madison Square Garden ustanowiła swój pierwszy rekord świata na dystansie 50 jardów [46 metrów]. Była bohaterką III Światowych Igrzysk Kobiet w Pradze, gdzie zwyciężyła w biegach na 60, 100 i 200 metrów oraz przyczyniła się do zdobycia brązowego medalu przez sztafetę 4 × 100 metrów. Otrzymała puchar dla najlepszej zawodniczki i awansowała do elity lekkoatletek świata.

Gdy zbliżyły się igrzyska olimpijskie w Los Angeles w 1932 roku, Walasiewiczówna kończyła dwadzieścia jeden lat. W wyniku kryzysu gospodarczego zwolniono ją z pracy i pozostawiono bez środków do życia. Podjęta wówczas najważniejszą decyzję w swoim życiu: na dwadzieścia cztery godziny przed otrzymaniem obywatelstwa amerykańskiego przyjęła ofertę zatrudnienia w polskim konsulacie w Nowym Jorku i postanowiła wystąpić w barwach Polski. W Kalifornii, na stadionie Memorial Coliseum, 2 sierpnia 1932 roku nie zawiodła. Spełniły się jej marzenia – dotarła do najwyższego stopnia podium olimpijskiego w biegu na 100 metrów w czasie nowego rekordu świata (11,9 sekundy).

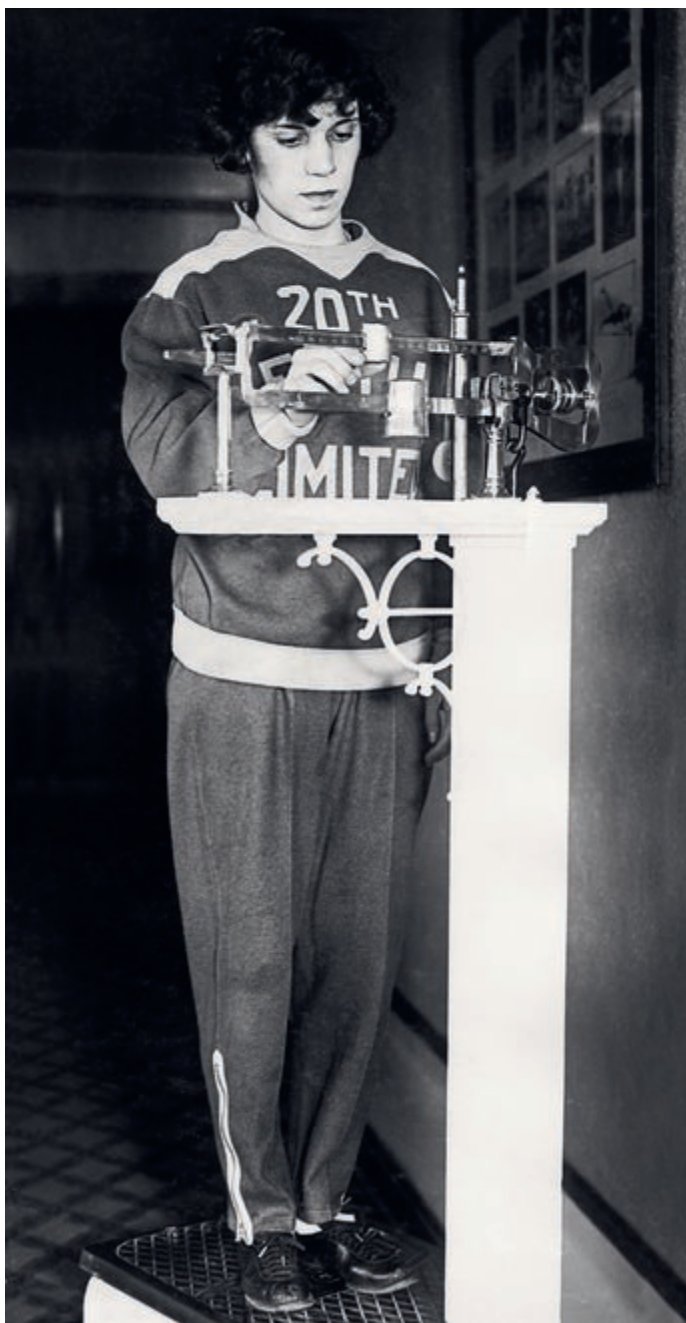
Tuż po wielkim sukcesie wyznała dziennikarzom: „Zawsze czułam się Polką. Gorąco pragnęłam, aby dla mnie i moich rodaków, którzy wyemigrowali do Ameryki, zagrano w Los Angeles Mazurka Dąbrowskiego i wciągnięto na maszt flagę polską. Dla nas, dla Polonii amerykańskiej, była to sprawa honoru i wynagrodzenia za wiele trudnych chwil, jakie niejednokrotnie przeżywalismy na obczyźnie”.

competitions for women. She heard about the gold medal in the discus throw won by Halina Konopacka from Poland. She decided to take an interest in her homeland. She joined the Cleveland branch of “Sokół”, a Polish sports organisation, where she was involved for many years as coach and trainer.

In 1929, she visited Poland for the first time, together with the Polish diaspora, to attend the Pan-Slavic Sokół Rally organised as part of the General National Exhibition in Poznań. She won several of the tournaments that took place during the event, which caused a sensation. Encouraged by the Polish Athletic Association, she joined the “Sokół – Grażyna” club in Warsaw and wore the Polish white-and-red for the first time in a game against Austria and Czechoslovakia in Królewska Huta. She excelled and won the 60, 100, and 200 metres, as well as the long jump.

Already in 1930, the eyes of the world were upon her. As the first woman in the US, she broke the 11-second barrier in the 100 yards (91 metres). In the Madison Square Garden, New York, she set her first world record in the 50 yards (46 metres). She was the star of the 3rd Women’s World Games in Prague, where she won in the 60, 100, and 200 metres, and contributed to the bronze medal in the 4 × 100 relay. She was presented with a cup for the top contestant and became one of the world’s top female athletes.

Right before the 1932 Los Angeles Olympics, Walasiewicz turned twenty-one. Due to the economic crisis, she was laid off and left with no means to live. It was then that she made the most important decision in her life: just twenty-four hours prior to obtaining American citizenship, she accepted a job

Na początku lat 30. XX wieku należała do kolejowego klubu sportowego w Cleveland /
In the early 1930s, she was a member of a railway sports club in Cleveland

Stanisława Walasiewicz i Halina Konopacka – bohaterki III Światowych Igrzysk Kobiet w Pradze, 1930 /
Stanisława Walasiewicz and Halina Konopacka – heroines of the 3rd Women's World Games in Prague, 1930

Stanisława Walasiewicz (z numerem 368) w finałowym biegu na 100 metrów ustanowiła rekord olimpijski czasem 11,9 sekundy, Los Angeles, 1932 / In the 100 metres final, Stanisława Walasiewicz (number 368) set the Olympic record at 11.9 seconds, Los Angeles, 1932

Polskie lekkoatletki podczas treningu. Od lewej: Stanisława Walasiewicz, Jadwiga Wajs, Felicja Schabińska, Los Angeles, 1932 / Polish athletes during training. From the left: Stanisława Walasiewicz, Jadwiga Wajs, Felicja Schabińska, Los Angeles, 1932

Skromna, trzysobowa reprezentacja polskiej kobiecej lekkoatletyki na IO w Los Angeles, 1932. Od lewej: Felicja Schabińska, Stanisława Walasiewicz i Jadwiga Wajs / A small Polish female athletic team of three at the Los Angeles Olympics, 1932. From the left: Felicja Schabińska, Stanisława Walasiewicz, and Jadwiga Wajs

Medalistki biegu na 100 metrów. W Kalifornii, na stadionie Coliseum, 2 sierpnia 1932 roku Stanisława Walasiewicz zdołała pokonać świetne rywalki: Hildę Strike (Kanada) i Wilhelminę von Bremen (USA) / The 100 metres medalists. In the Coliseum sports arena, California, on 2 August 1932, Stanisława Walasiewicz managed to win against her great rivals: Hilda Strike [Canada] and Wilhelmina von Bremen [USA]

Stanisława Walasiewicz, Janusz Kusociński, Tom Mix [amerykański aktor filmowy], Jadwiga Wajs
w miasteczku olimpijskim pod Los Angeles, 1932 / Stanisława Walasiewicz, Janusz Kusociński,
Tom Mix (American film actor), Jadwiga Wajs in the Olympic Village near Los Angeles, 1932

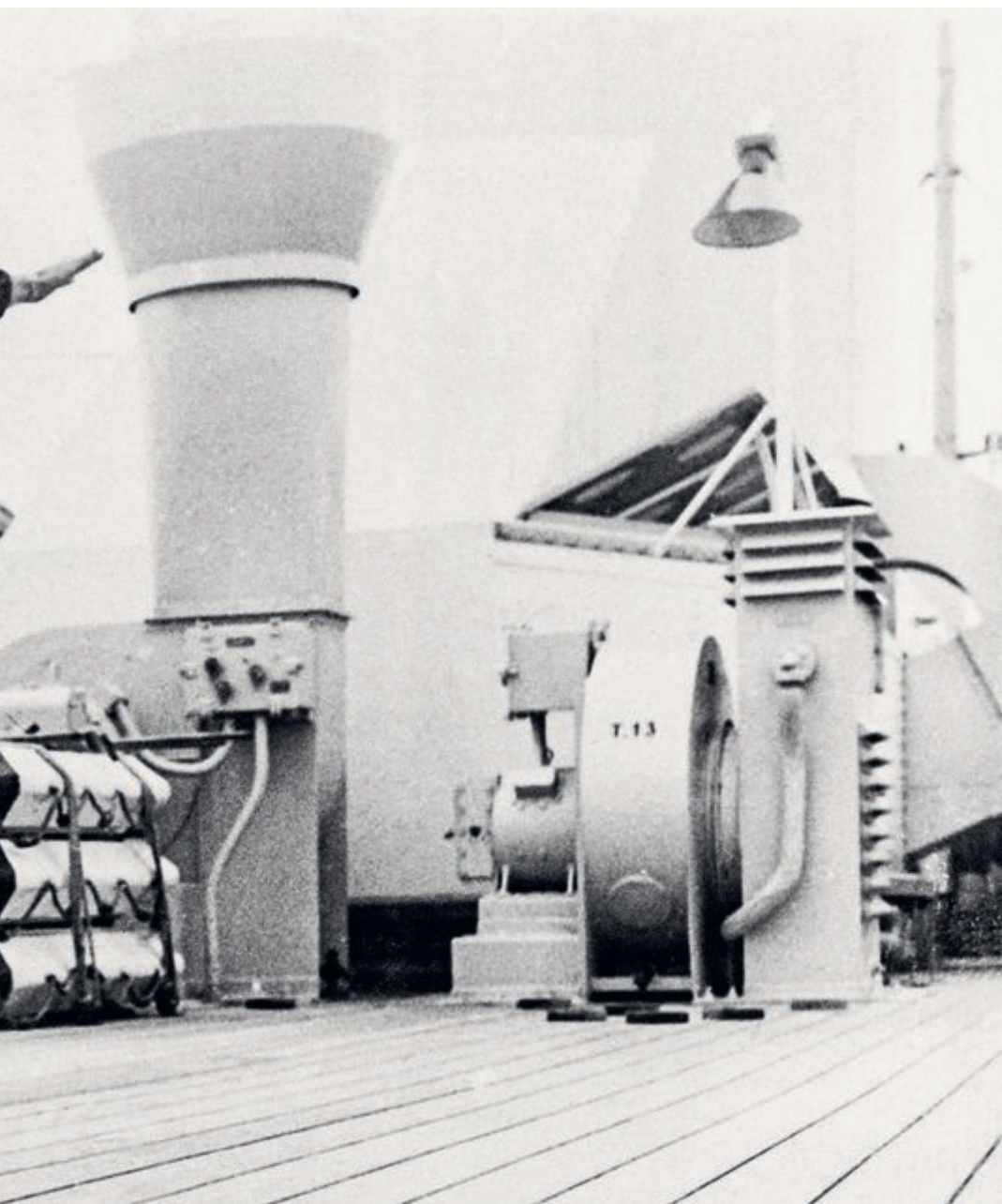

Polska reprezentacja olimpijska podczas rejsu statkiem wokół Nowego Jorku. Na pierwszym planie Stanisława Walasiewiczówna, Felicja Schabińska i Janusz Kusociński, Nowy Jork, 1932 / Polish Olympic team during a ship cruise around New York. In the front: Stanisława Walasiewicz, Felicja Schabińska, and Janusz Kusociński, New York, 1932

Na terenie Misji San Gabriel Arcángel w Kalifornii, 1932 / In Mission San Gabriel Arcángel, California, 1932

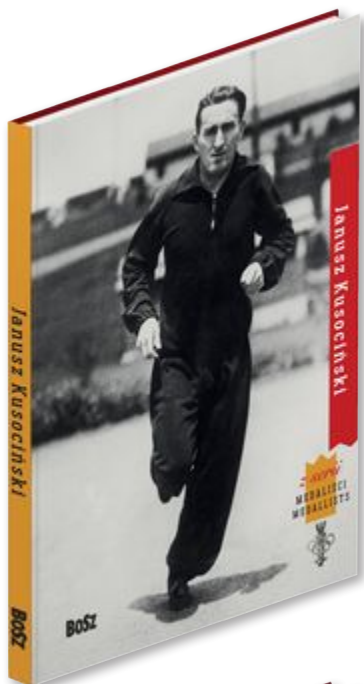

W czasie licznych morskich podróży, aby nie stracić formy, niezależnie od pogody codziennie gimnastyko-
wała się i trenowała sprinty na pokładzie. Ani burza, ani wiatr nie były w stanie jej w tym przeszkodzić /
During her many sea voyages, in order not to get out of shape, regardless of the weather, she did exercises
and practised sprints every day on board the ship. No storm or wind could stop her

Wydawnictwo BOSZ
BOSZ Szymanik i wspólnicy spółka jawna
38-722 Olszanica 311
Biuro: ul. Przemysłowa 14, 38-600 Lesko
tel. +48 13 469 90 00
fax +48 13 469 61 88
biuro@bosz.com.pl
www.bosz.com.pl

BOSZ

Zobacz także
inne tytuły
Wydawnictwa Bosz

Janusz Kusociński

Pierwszy minialbum z nowej serii *Medaliści*, której bohaterami będą wybitni polscy sportowcy, poświęcony został osobie Janusza Kusocińskiego (1907–1940), mistrza olimpijskiego w biegu na 10 tysięcy metrów, wicemistrza Europy w biegu na 5 tysięcy metrów, rekordzisty świata w biegach na 3 tysiące metrów i 4 mile oraz dziesięciokrotnego mistrza Polski, który został rozstrzelany przez hitlerowców podczas drugiej wojny światowej. Jego krótką i tragiczną, ale także bogatą historię przedstawił na łamach niniejszej książki ceniony dziennikarz sportowy, Stefan Szczepłek.

150 × 200 mm • 64 strony • 62 ilustracje • oprawa twarda • PL-EN

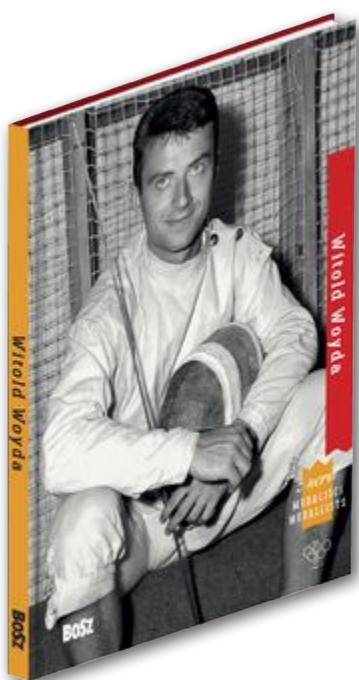

Irena Szewińska

Kolejny minialbum w serii o najstynniejszych polskich sportowcach poświęcony jest Irenie Kirszenstein-Szewińskiej, trzykrotnej mistrzyni olimpijskiej, siedmiokrotnej medalistce igrzysk, pięciokrotnej mistrzyni Europy oraz szesnastokrotnej rekordzistce świata. Szewińska czterokrotnie triumfowała w plebiscycie „Przeglądu Sportowego” na 10 najlepszych sportowców Polski. Była również prezesem Polskiego Związku Lekkiej Atletyki (1997–2007), wiceprezesem Polskiego Komitetu Olimpijskiego oraz członkiem Międzynarodowego Komitetu Olimpijskiego (1998–2018).

Wstęp Stefana Szczepłka i starannie wyselekcjonowane fotografie z Muzeum Sportu i Turystyki z pewnością przybliżą postać i karierę sportową tej znakomitej lekkoatletki.

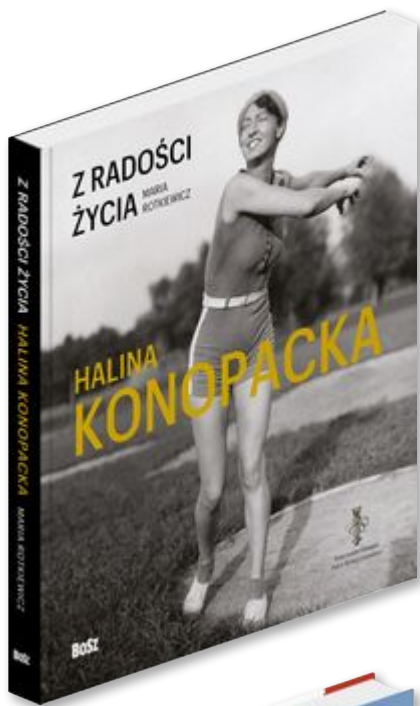
150 × 200 mm • 64 strony • 62 ilustracje • oprawa twarda • PL-EN

Witold Woyda. Medaliści

Trzecim po Januszu Kusocińskim i Irenie Szewińskiej bohaterem serii *Medaliści*, powstającej we współpracy z Polskim Komitetem Olimpijskim, jest Witold Woyda (1939–2008) – wybitny polski szermierz, dwukrotny – indywidualny i drużynowy – złoty medalista igrzysk olimpijskich z Monachium (1972). Na wcześniejszych olimpiadach drużynowo zdobył brązowy medal (Meksyk, 1968), a indywidualnie wywalczył srebrny (Tokio, 1964). Życiorys sportowca, podobnie jak w przypadku poprzednich tytułów, przybliżył ceniony dziennikarz sportowy Stefan Szczepłek, a warstwę tekstową uzupełniają wyjątkowe fotografie ze zbiorów Polskiego Komitetu Olimpijskiego.

150 × 200 mm • 64 strony • 62 ilustracje • oprawa twarda • PL-EN

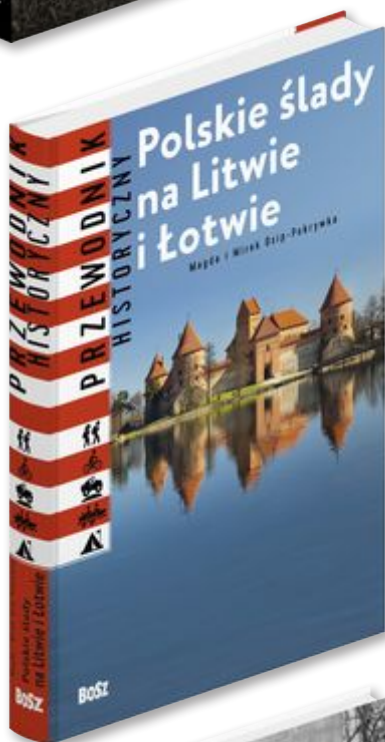
Z radości życia. Halina Konopacka

Niezwykle interesująca, obszerna biografia Haliny Konopackiej – znakomitej sportsmenki, która podczas rozgrywanych w 1928 roku w Amsterdamie Igrzysk IX Olimpiady zdobyła dla Polski pierwszy złoty medal olimpijski w rzucie dyskiem.

Była 56-krotną rekordzistką Polski i 26-krotną mistrzynią Polski w kilku konkurencjach: pchnięciu kulą, rzucie dyskiem, rzucie oszczepem, skoku wzwyż, trójboju, pięcioboju oraz sztafetach, a także 7-krotną rekordzistką świata.

Piękna i utalentowana Konopacka podbijała serca nie tylko imponującymi osiągnięciami sportowymi, ale również artystyczną wrażliwością, której wyraz dawała w tworzonej przez siebie poezji. Jej wiersze publikowane były w najważniejszych czasopismach poetyckich, takich jak „Skamander” i „Wiadomości Literackie”, obok twórczości m.in. Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej i Kazimierzy Iłłakowiczówny. Stała bywalczyni warszawskich salonów, miłośniczką mody, należała do śmietanki towarzyskiej przedwojennej Polski.

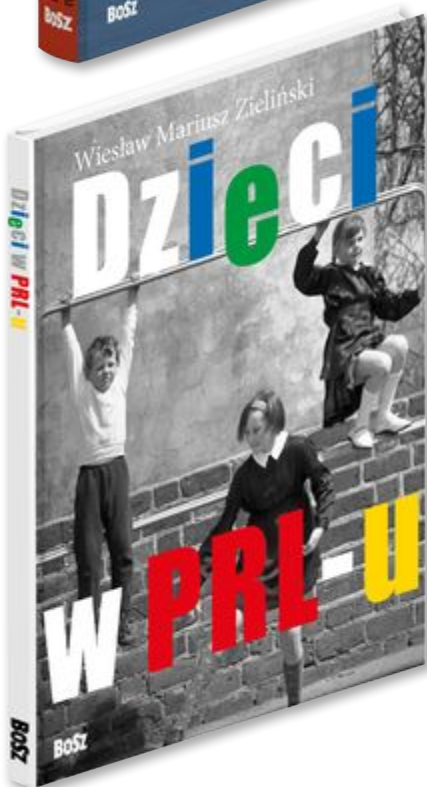
210 × 250 mm • 256 stron • 146 ilustracji • oprawa miękka • PL

Polskie ślady na Litwie i Łotwie. Przewodnik historyczny

Polskie ślady na Litwie i Łotwie to bogato ilustrowany autorski przewodnik, zapraszający czytelnika do podróży po terenach dawnych Inflant, Żmudzi, Litwy i Suwalszczyzny. Magda i Mirek Osipowie, oprowadzając po wspomnianych regionach, opisują historię i topografię najważniejszych miast, m.in. Wilna czy Kowna, opowiadają legendy o lokalnych bohaterach oraz przywołują istotne wydarzenia historyczne, takie jak potop szwedzki, powstanie styczniowe i kampania łatgalska. Książka ta niewątpliwie przyda się wszystkim, którzy zamierzają zwiedzić piękne nadbałtyckie tereny. | Współfinansowane przez MKiDN/NPRC.

165 × 235 mm • 304 strony • 356 ilustracji • oprawa twarda • PL

Dzieci w PRL-u

Dzieci w PRL-u to album zawierający niezwyklej urody fotografie dziecięcego świata w okresie PRL-u. Autor zdjęć – Wiesław Mariusz Zieliński – opowiada o tym magicznym okresie życia, przypominając niezwykle świat dziecka zwłaszcza tym, których dzieciństwo przypadło na lata 60. i 70. XX wieku. Pokazuje przestrzenie i miejsca, w których nie brakowało otwartości na świat, dziecięcej wyobraźni, nauki tworzenia więzi i budowania relacji międzyludzkich, ale także codziennych obowiązków. Książka opatrzona jest wstępem autorstwa Filipa Łobodzińskiego.

210 × 280 mm • 144 strony • 228 ilustracji • oprawa twarda • PL

BOSZ
art

DRUKARNIA ARTYSTYCZNA

Kierując się wieloletnim doświadczeniem wydawniczym oraz wychodząc naprzeciw oczekiwaniom klientów, stworzyliśmy dział BOSZart, zajmujący się reprodukowaniem dzieł polskich artystów. Najwyższej klasy drukarka wielkoformatowa (Epson p9000) zapewnia dokładne odwzorowanie i nasycenie barw. Drukujemy, używając tylko oryginalnych, nietoksycznych tuszy pigmentowych na bazie wody. Nie używamy szkodliwych farb solwentowych.

Drukujemy na papierach: powlekanych, niepowlekanych, samoprzylepnych, fotograficznych oraz na płótnie, które na życzenie naciągamy na krosno (blejtram).

Jesteśmy wyłącznym producentem reprodukcji dzieł Tamary Łempickiej, Zofii Stryjeńskiej oraz Zdzisława Beksińskiego na płótnie.

Zapraszamy do zapoznania się pełną ofertą drukarni na naszej stronie internetowej:

WWW.BOSZART.PL